

PATVIRTINTA
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus
viešosios bibliotekos direktoriaus
2023 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. *2V-2023-9*

VILNIAUS APSKRITIES ADOMO MICKEVIČIAUS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2022 m. veiklos ataskaita

VILNIAUS APSKRITIES
ADOMO MICKEVIČIAUS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

TURINYS

BENDROS 2022 METŲ TENDENCIJOS IR PAGRINDINIAI ĮVYKIAI	3
INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ PRIEINAMUMAS	5
Fondo būklė	5
IPS formavimas ir duomenų bazių panauda	8
Dokumentų skaitmeninimas	9
BENDRUOMENĖS APTARNAVIMAS	9
Skaitomumas ir lankomumas	9
Paslaugos ir informaciniai produktai	11
Renginiai, edukacijos	12
Informacinio raštingumo veiklos	17
Biblioteka visiems	17
BIBLIOTEKOS METODINĖ VEIKLA REGIONE	20
Regiono bibliotekų tarybos veikla	20
Kvalifikacijos kėlimo organizavimas	22
Veiklos tyrimai	22
KOMUNIKACIJA	23
Ryšiai su visuomene	23
Vidinė komunikacija	25
Komunikacija Regione	25
Bendradarbiavimas	25
PERSONALAS	27
PROJEKTINĖ VEIKLA	27
Nacionaliniai projektai	27
Tarptautiniai projektai	28
INVESTICINIO PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR KITOS ŪKINĖS VEIKLOS	28
KITA VEIKLA	29
VEIKLOS KRYPTYS 2023 M.	29

BENDROS 2022 METŲ TENDENCIJOS IR PAGRINDINIAI ĮVYKIAI

2022 m. pradžioje tęsėsi ekstremali situacija, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje (toliau – Biblioteka arba VAVB) veikė knygų gražinimo punktas ir leidinių išdavimo punktas skaitytojams be Galimybių paso.

Nuo vasario 5 d., panaikinus COVID-19 pandemijos apribojimus, nebebuvo tikrinami Galimybių pasai, panaikintas Bibliotekos paslaugų punktas, skirtas vartotojams, neturintiems Galimybių paso. Kultūros ir meno darbuotojams panaikinta prievolė periodiškai testuotis.

Sausio 3 d. atidarėme naują erdvę – Vilnistikos skaityklą, kurioje be leidinių išdavimo skaityti vietoje ir parodų eksponavimo, Bibliotekos lankytojams sudaryta galimybė konsultuotis su čia dirbančiais bibliografais – pateikti užklausas ir gauti profesionalias konsultacijas.

2022 m. vasario 24 d. Rusija pradėjo plataus masto karinius veiksmus prieš Ukrainą. Į Europą plūstelėjo pabėgėlių srautas. Dalis Ukrainos gyventojų atvyko į Lietuvą.

ES tai pavadino „juodžiausiomis valandomis Europai nuo Antrojo pasaulinio karo laikų“. Išreiškėme palaikymą kovojantiems už europietiškas vertybes ukrainiečiams, Bibliotekos langus ir erdves papuošėme Ukrainos ir Lietuvos simbolika, atvirose fonduose operatyviai surengėme ukrainiečių rašytojų knygų parodą, skaitytojus pakvietėme domėtis ukrainiečių literatūra, skaityti ir į namus skolintis leidinius. Rinkome ir sudarėme el. išteklių ukrainiečių kalba nuorodų sąrašus. Šias veiklas tęsėme visus metus.

Knygų paroda

Biblioteka iš karto atsiliepė į gražią Vilniaus miesto savivaldybės iniciatyvą Vaikų bibliotekoje įrengti poilsio zoną vaikams iš Ukrainos. Idėja kilo iš didžiulio noro, kad kuo daugiau vaikų turėtų galimybę skaityti, susitikti patogioje lokacijoje, Vilniaus Senamiestyje. Vaikams sukurta galimybė skaityti ukrainiečių, rusų, anglų kalbomis išleistas grožinės literatūros knygas. Poilsio kampelį įrengė ir baldais bei knygomis pasirūpino studija „DO Architects“, knygynas „Vaikystė“ bei įmonės MCMP, „Persiški kilimai“, „Korgas“ ir „LT Project“.

Poilsio kampelis ukrainiečių vaikams

Lietuvos kultūros įstaigos taip pat sureagavo į situaciją: teikė apgyvendinimo paslaugas, priėmė dirbti ukrainiečius, ieškojo knygų ir kitų leidinių ukrainiečių kalba, vedė lietuvių kalbos pradmenų mokymo kursus, teikė humanitarinę pagalbą. Nerimas, kuris veikė psichologiškai Lietuvos žmones, taip pat turėjo įtakos mikro klimatui Bibliotekoje.

Džiaugiamės, kad palaikydami iš Ukrainos atvykusius karo pabėgėlius, vilniečiai irgi prisidėjo prie knygų fondo ukrainiečių kalba turtinimo – štai rašytojas Vytautas Račickas mums padovanojo savo knygų, išverstų į ukrainiečių kalbą.

Birželį ir liepą buvo keičiami bibliotekos langai III ir II a., dalykinės literatūros, Šanchajaus, Periodikos skaityklų ir Kūrybos laboratorijos patalpose. Nežiūrint į vykdomą rekonstrukciją, lankytojams ir skaitytojams užtikrinome visų paslaugų teikimą.

Taupėme energijos resursus. Direktorės įsakymu nuo spalio 29 d. šeštadieniais sutrumpintas skaitytojų aptarnavimo laikas nuo 11.00 val. iki 17.00 val.

Spalio paskutiniąją savaitę vyko pasaulinė UNESCO Medijų ir informacinio raštingumo (MIR) savaitė. Skaitytojus kvietėme į MIR renginius, suorganizavome Žurnalistikos ir medijų tyrimų centro docento dr. Manto Martišiaus 2022 m. išleistos monografijos „Atsargiai – propaganda“ pristatymą, kurį moderavo žurnalistė Daiva Žeimytė – Bilienė.

Tęsėme Mickevičianos veiklą. Subūrėme kūrybinę grupę, nufilmavome pasakojimų ciklo „Adomo Mickevičiaus pėdomis“ pirmuosius du epizodus.

INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ PRIEINAMUMAS

Fondo būklė

2022 m. Bibliotekos fondas toliau mažėjo ne tik dėl to, jog nurašyta daugiau nei gauta naujų dokumentų, bet ir dėl Bibliotekos struktūros kaitos – Vilniaus žydų viešosios bibliotekos perdavimo Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai.

Veiksmas	Fiziniai vienetai	Pavadinimai
Gauta per metus	9865	3727
Nurašyta per metus	11804	2614
Fondo dydis (gruodžio 31 d.)	408118	171151

Pagrindiniai fondo vertinimo rodikliai:

atviruose fonduose dislokuota daugiau **90** proc. dokumentų;

bibliotekos fondo atnaujinimo koeficientas – **2,4**;

fondo apyvarta – **0,7**.

Komentaras:

Jei fondo atnaujinimo rodiklis yra pastovus ir pagal gaunamas lėšas optimalus, ir tinkamas Bibliotekai, tai fondo apyvartos rodiklis tikrai netenkina, nes rodo, jog fondas vis dar yra per didelis, panaudojamas neefektyviai. Be to, kaip ir visose bibliotekose, taip ir VAVB yra dalis

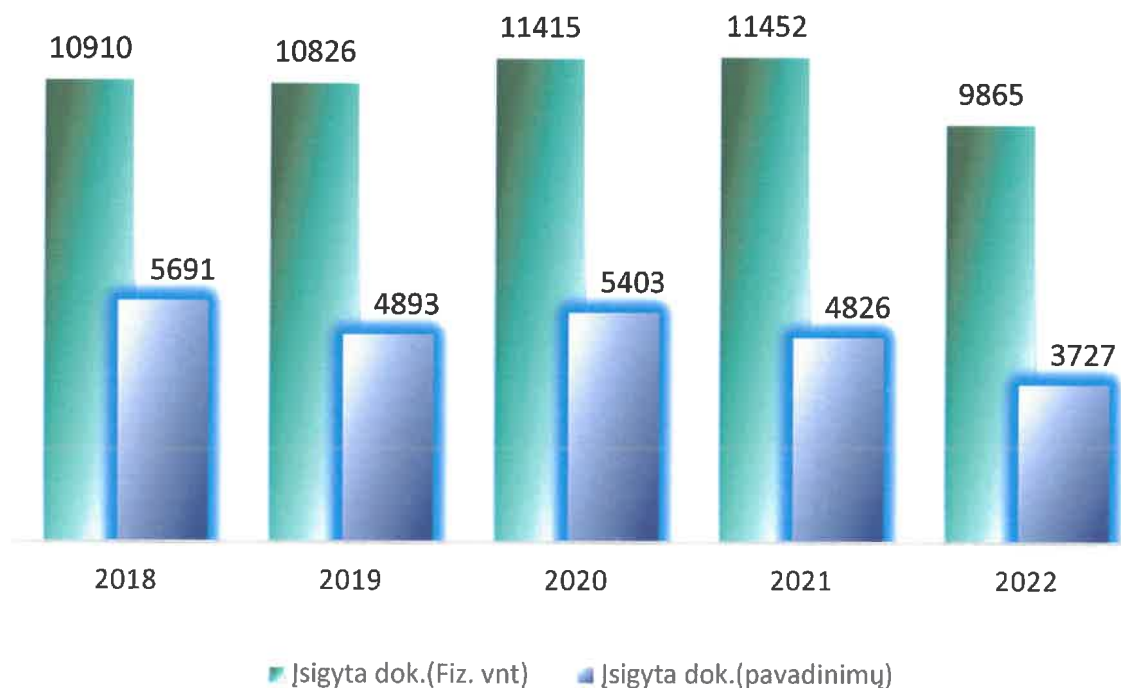
fondo, kurią skaičiuojant apyvartą reiktų „neutralizuoti“ – tai Atminties kolekcijos, tarnybiniai fondai bei dėl tam tikrų priežasčių skaitytojams neprieinama fondų dalis.

Fondo apyvarta apskaitoma tik aktyviems fondams – 0,8 (tai minimali laikomo optimalaus apyvartos rodiklio riba).

Dokumentų įsigijimui 2022 m. gautos biudžetinės lėšos – 106 372 Eurų. Už jas įsigyta 6 511 fiz. vnt. 2 285 pavadinimai dokumentų. Vidutinė kaina: 16 Eurų.

Paramos būdu įsigyta: 2 388 fiz. vnt. 1 336 pav. dokumentų. Tai fizinių ir juridinių asmenų parama.

Ukrainiečiams skirtų dokumentų įsigijimas: Pirkta iš knygynų „Eureka“, „Humanitas“ ir VŠĮ „Laiko skrynia“. Iš viso: 121 fiz. vnt. ir 120 pav. Paramos būdu gauta iš Vilniaus miesto centrinės bibliotekos 87 fiz. vnt. ir 76 pav. Taip pat ukrainiečių kampeliui dovanota 107 fiz. vnt. rusų k. Jas padovanojo „L.B.D. Baltics“ bei 76 fiz. vnt. anglų k. Iš viso Bibliotekos fonde šiuo metu yra apie 400 dokumentų ukrainiečių kalba.

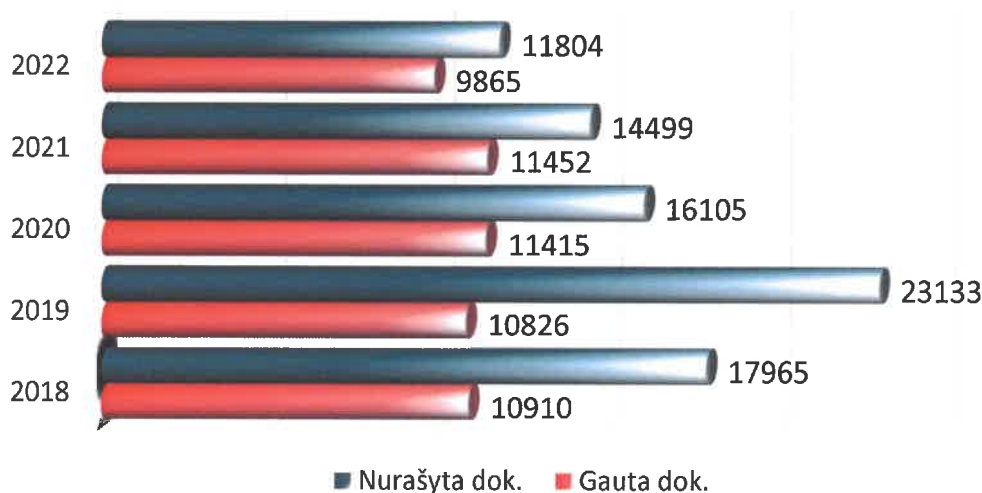

Fondų formavimas 2018-2022 m.

Didžioji dalis dokumentų paskirstyta bendrųjų fondų dalyje:

Fondo pavadinimas	Pavadinimai	Fiziniai vienetai
Abonemento fondas	1 725	4 980
Meno fondas	264	462
Vaikų literatūros fondas	1 050	2 197

Dokumentų nurašymas išlieka būtinu ir labai aktuali atrankos procesu. Iš fondo pašalinta (nurašyta) 11 804 fiz. vnt.

Fondo dokumentų papildymas ir nurašymas 2018 – 2022 m.

Bibliotekos fondų optimizavimas ir parengimas Bibliotekos kapitaliniam remontui: vyko visi pastovūs fondo tvarkymo darbai (patikra, perskirstymas, perdavimas, atrinkimas nurašymui ir t.t.) su atvirųjų bei uždarytųjų fondų dokumentais, parengiant fondą galimam perdislokavimui.

Naikinamas saugyklos fondas (2022 m. pradžioje - **56 tūkst. fiz. vnt.**), jame esančius dokumentus perskirstant ar nurašant. 2022 m. pabaigoje – fondo dydis buvo **18 424 fiz. vnt.** (didžioji dalis tęstinių, kurie ir liks saugyklos fonde); vyko fondų dokumentų vidiniai perdavimo darbai (daugiau kaip 20 tūkst. fiz. vnt.), atranka nurašymui, peršifravimas.

Toliau buvo siekiama **Bibliotekos Atminties kolekcijų prieinamumo skaitytojams didinimo:**

- tvarkyti Atminties fondai, toliau skirstant rinkinius (autografuoti leidiniai – 62 fiz. vnt., išėivijos kolekcija – 1 632 fiz. vnt. ir kt.). Pristatyti pavieniai egzemplioriai Retų leidinių skaitykloje (**4 vizualios parodos**);

- atliktas dokumentų autorių teisių (našlaičių) ekspertavimas (peržiūrėti 22 dokumentai). Našlaičių nenustatyta.

Kai kurie darbai yra tęstiniai, vyksta kelintus metus iš eilės:

- atsiradus vietos saugykloje, perkilnoti fondo dokumentai (Atminties kolekcijos; dubletinis fondas);

- uždaruose fonduose dislokuoti visi 2022 m. gauti Atminties fondų kolekcijų dokumentai, išskyrus Vilnistikos kolekciją;

- atvirųjų fondų dokumentai, tvarkomi taip, kad galima juos skolintis į namus ar skaityti čia pat vietoje (blokuojama išduotis ir leidinys žymimas raudona lipde);

- pastoviai vykdoma fondo dalių patikra, perskirstymas, perdavimas, atrinkimas nurašymui ir t.t. atviruose bei uždaruose fonduose. Sprendžiami vertės pirmenybės klausimai – trūkstant fondams vietos, pastoviai gaunant naujus leidinius.

IPS formavimas ir duomenų bazių panauda

Bibliografinių įrašų kūrimas, po naujos LIBIS aplinkos įvedimo 2021 m. rugpjūčio mėn., vis dar yra probleminis. Pagrindiniai skaičiai: sukurta 2 970 bibliografinių įrašų, redaguota 3 738 bibliografiniai įrašai.

Parengtas ir direktorės įsakymu patvirtintas VAVB darbuotojų, tvarkančių asmens duomenis LIBIS ir portale www.ibiblioteka.lt sąrašas. Visi LIBIS kuriojantys darbuotojai yra įgalinti dirbti su LIBIS ir portale www.ibiblioteka.lt tvarkomais duomenimis bei yra supažindinti su įgaliojimais ir yra pasirašę konfidencialumo pasižadėjimus.

Be tradicinių fondų ir kolekcijų populiarinimo kvietėme skaitytojus naudotis elektroniniais informacijos šaltiniais, įskaitant viešos prieigos ir prenumeruojamas duomenų bazes (toliau – DB): *EBSCO Publishing, Naxos Music Library, BNS, INFOLEX, 15Min Max, Delfi Plus, E. Paveldas, Eur-Lex, TAR* ir kt.

Koordinavome DB turinio panaudą Vilniaus ir Alytaus regione (toliau – Regionas): suorganizavome DB administratorių dalykinius nuotolinius susitikimus, vedėme seminarus „Prenumeruojamų DB efektyvus administravimas: aktualijos, pasiekimai, iššūkiai“. Parengta mokomoji medžiaga publikuota Regiono tinklalapyje. Vesti papildomi kontaktiniai, į Regiono mokymų planą neįtraukti DB mokymai „Prenumeruojamos duomenų bazės: ką galime padaryti geriau?“. Per ataskaitinį laikotarpį Regiono SVB suteiktos 174 konsultacijos vien prenumeruojamų DB klausimais. Aktyvus ir tęstinis darbas davė rezultatų – DB panauda lyginant su 2021 m. išaugo 225%; nustatytos teritorijos bibliotekose per ataskaitinį laikotarpį peržiūrėti 193 609 prenumeruojamų DB turinio vienetai.

Dokumentų skaitmeninimas

2022 metais buvo pertvarkytos skaitmeninimo veiklos. Metų pradžioje keturi skyriaus darbuotojai vykdė šią veiklą, o rugsėjo mėnesį pradėjo dirbti nauja bibliotekininkė – skaitmenintoja.

Tęsėme bibliotekos dokumentų skaitmeninimo veiklas. Skaitmeninome dokumentus, kurių skaitmeniniai vaizdai bus naudojami skirtingoms veikloms:

- dokumentus iš bibliotekos fondo, skelbiamus e-paveldo svetainėje ir/arba saugomus Bibliotekos skaitmeniniame archyve – 53 objektai (9 027 vaizdai). Pagrindiniai dokumentai iš Vilnistikos kolekcijos;

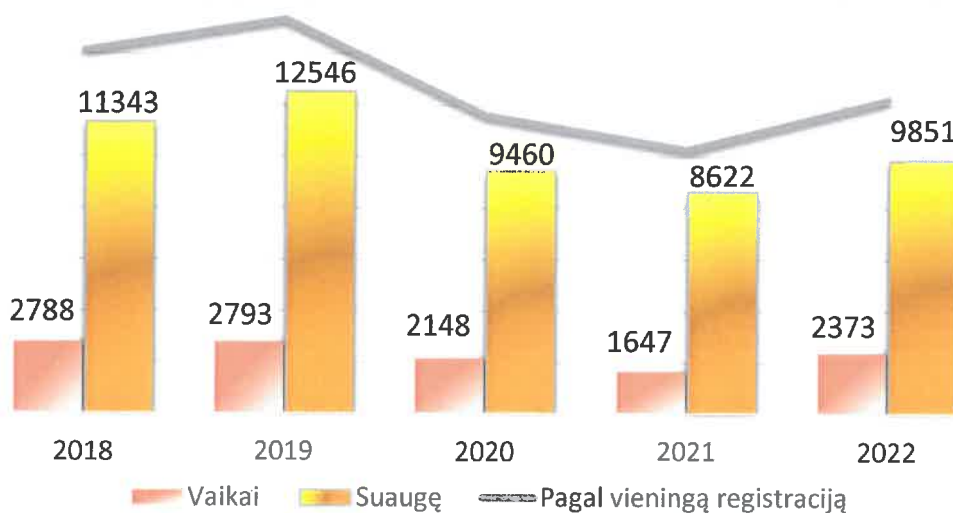
- Regione bibliotekų reikmėms suskaitmeninome 52 objektus (9 801 vaizdą); skaitmeniniai objektai, skirti bibliotekos reikmėms (parodoms ir pan.) – 5 120 vaizdų.

Bendradarbiaudami su Regiono bibliotekomis, pristatėme joms skaitmeninimo veiklas, kvietėme naudotis bibliotekos skaitmeninimo paslaugomis. Regiono bibliotekos įvertino savo fondus ir atrinko dokumentus, kuriuos Biblioteka suskaitmenino.

BENDRUOMENĖS APTARNAVIMAS

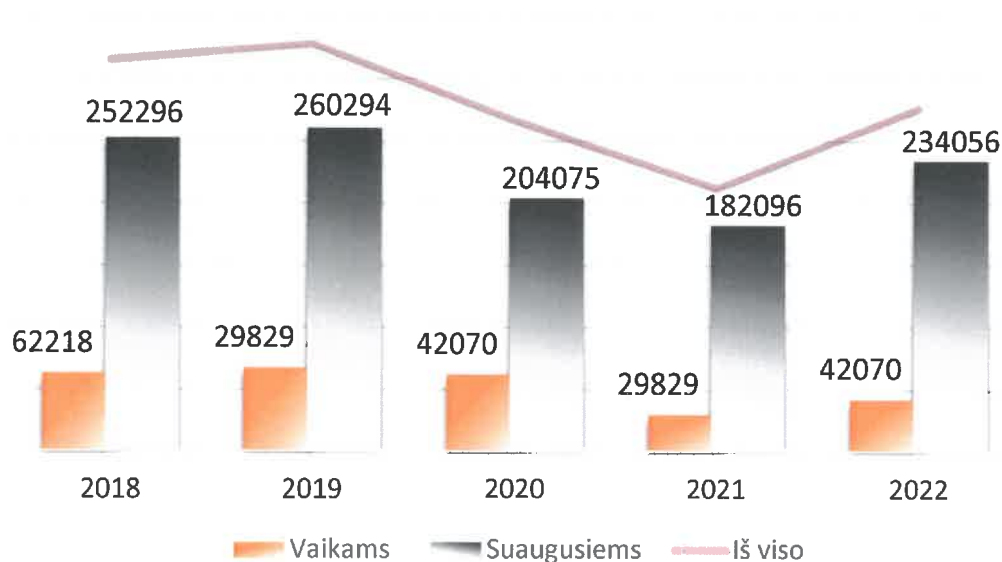
Skaitomumas ir lankomumas

2022 m. išaugo Bibliotekos lankomumas. Bibliotekoje apsilankė 398 885 fizinių ir virtualių lankytojų (planinė reikšmė – 335 000). Per metus užregistruoti 3 886 nauji vartotojai, įskaitant 1 031 vaiką. Užfiksuoti 12 224 registruoti bibliotekos vartotojai.

Registruoti vartotojai 2018–2022 m.

Populiariausia paslauga išliko leidinių panauda į namus, knygų užsakymas ir rezervavimas, knygomato paslauga. Išduoti 276 126 leidiniai, įskaitant per Knygomatą išduotus 6 200 leidinių; vietoje skaityti 68 604 leidiniai. Vartotojai noriai naudojosi savitarnos įrenginiais; per juos išduoti 57 475 leidiniai.

Dokumentų išduotis 2018–2022 m.

Vyko aktyvus vartotojų informavimas, atsakyta į 32 150 informacinių užklausų (paslauga „Klausk bibliotekininko“ + el. paštu). Vilnistikos skaitykloje tris kartus per savaitę (pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais) dirbo bibliografai. Jie priėmė apie 700 vartotojų užklausų; į visas užklausas buvo atsakyta. Suteikta 700 bibliografinių konsultacijų: faktografinių – 42, tikslinamųjų – 185, adresinių – 173, teminių – 300.

Daugiausia Bibliotekos vartotojai ir lankytojai domėjosi istorijos ir meno temomis. Kitų dalykų teiraudavosi rečiau. Vyravo tradicinės temos – vietovių, ypač Vilniaus, Trakų ir kt., taip pat gatvių, pastatų istorija, getas, holokaustas, užklauskos apie meną, architektūrą, kapines, interjerą, „Open House“, bažnyčias, cerkves, kultūrinį gyvenimą, grožinę literatūrą, atsiminimus, nominacijas, VU istoriją ir architektūrą. Ieškota informacijos apie vietas: įvairias Vilniaus apskrities vietas, taip pat apie Vilniaus mikrorajonus ir gatves: Šnipiškės, Verkis, Vilniaus senamiestį, Bokšto gatvę, Daukanto aikštę ir kt. Ieškota ir apie asmenybes: kurių jubiliejai tais metais švenčiami; kuriems suteiktos nominacijos; kurių atminimas įamžintas pastatant paminklą ar atidengiant memorialinę lentą ir t.t. Užfiksuotos užklauskos apie Barborą Radvilaitę, Gaoną, Skoriną, Vilniaus vysk. A. S. Krasinskį, Oną Šimaitę, Vilniaus garbės piliečius brolius Vileišius, Alį Vidūną ir kt. Ieškota informacijos apie leidinius:

dažniau domėtasi naujesnėmis knygomis, bet ir ne vienerius metus populiariais leidiniais, pvz., Mortos Baužienės, Tomo Venclovos, Dariaus Pocevičiaus, Jano Bulhako, Liberto Klimkos, Gabijos Lunevičiūtės, Icchoko Rudaševskio, Tadeušo Konvickio, Jaroslavo Volkonovskio (Jarosław Wołkonowski), Juzefo Ignaco Kraševskio knygomis ir kt.

Atnaujinome darbą su neatsiskaičiusiais su Biblioteka vartotojais. Paskambinome 203 vartotojams, kurie įsiskolino 2018–2019 m. Bendraujant su vartotojais aptarnavimo erdvėse nuolat primenamos Naudojimosi biblioteka taisyklės.

Nuolat rengėme rekomenduojamų leidinių ir mėnesio skaitomiausių knygų TOP 10 sąrašus, populiarinome juos.

Paslaugos ir informaciniai produktai

2022 m. spalio mėn. 1 d. pagal projektą „Keitimosi dokumentais koordinavimas Vilniaus ir Alytaus regiono bibliotekų tinkle“, kurio tikslas – užtikrinti tolygų gyventojų aprūpinimo informacijos išteklių išdėstymą visoje šalies teritorijoje, didinti Lietuvos bibliotekų fondo prieinamumą ir įvairovę skirtingų regionų gyventojams, pradėta teikti nemokama TBA paslauga, koordinuotas naujos paslaugos pritaikymas, teiktos konsultacijos Regiono bibliotekininkams, prasidėjo Apskričių viešųjų bibliotekų rengiama komunikacinė kampanija, kuri apėmė ir Regiono bibliotekas. Projektas yra Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos kultūros ir kūrybingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 08-001-04-01-01 „Aukštos meninės vertės, įvairaus ir įtraukaus kultūros turinio prieinamumo didinimas“ veiklos Nr. 4.1.1.6 „Keitimasis knygomis tarp bibliotekų“ dalis. Per TBA įvykdyta 615 užklausų.

Be tradicinių paslaugų, teikiamų skaitytojams, kūrėme naujas. Suteikėme galimybę užsisakyti konsultaciją su bibliotekininku per ZOOM platformą, skaityti daugiau nei dvidešimt prenumeruojamų pavadinimų laikraščių ir aštuoniasdešimt pavadinimų žurnalų, išplėtėme teikiamų panaudai į namus žurnalų naujausių numerių sąrašą.

Sukūrėme metodinę ir edukacinę priemonę socialinėms ir emocinėms kompetencijoms ugdyti, naudojant *Kimochi* lėles. Bibliotekoje suorganizavome 8 renginių kaniterapijos ciklą „Skaitymo sunkumus padės įveikti šuo“.

Atnaujinome ir nauju turiniu papildėme skaitmeninio raštingumo mokymus gyventojams. Organizavome paskaitas, protmūšius įvairiomis temomis moksleiviams.

Kūrybos laboratorijoje pradėjo veikti virtualios realybės (VR) įrenginys, sukūrėme sąlygas gyventojams domėtis šia naujove, peržiūrėti vizualizacijas.

Kasmet atnaujiname elektroninių paslaugų, dokumentų ir išteklių sąrašą, kuriame nurodytos tiek vienkartinės, tiek tęstinės elektroninės paslaugos arba produktai. Yra galimybė reguliariai susipažinti su naujausia informacija:

<https://www.amb.lt/data/public/uploads/2023/01/elektronines-paslaugos.pdf>

Renginiai, edukacijos

2022 m. surengta 1 340 renginių, juose dalyvavo 42 282 lankytojai. Metus pradėjome dailininko, šaržisto, karikatūristo Ramūno Vaitkaus paroda „Vilniaus Retro etiudai“ naujai atidarytoje Vilnistikos skaitykloje ir teminėmis parodomis įvairiose Bibliotekos erdvėse – „Vilnius, kokį matau ir jaučiu“, „Vilniaus gimtadieniui“, „Vilnius ir vilniečiai“.

Ramūnas Vaitkus (centre)

Per metus surengėme 315 įvairių parodų Bibliotekoje ir Regione. Parodomis paminėjome monsijoro Jono Vasiliausko, Krepšinio, Jaunimo, Karaimų metus.

Parodos „Lietuvos krepšiniui 100“ pristatymas Pabradėje

Paminėtos Nepriklausomybės Akto signataro Jono Vileišio 150-osios gimimo metinės. Parengėme ir virtualioje parodoje pristatėme svarbiausius Signataro gyvenimo, politinės, visuomeninės ir kultūrinės veiklos faktus.

Lietuvių kalbos dienoms parengėme virtualią parodą „Jei kalba išliks, gyva išliks Lietuva ...“ (Jonas Basanavičius).

Parodų fragmentai

Vasario 24-27 d. dalyvavome Vilniaus Knygų mugėje su interaktyviomis pramogomis, viktorinomis ir žaidimais skirtingo amžiaus lankytojams. Mugės lankytojus pakvietėme išmaniajame ekrane sudėlioti dėlionę ir atpažinti Bibliotekos erdves, atspėti kas įkūrė Vilniaus miestą, kokį gimtadienį švęsime kitąmet ir t.t. Moksleiviai galėjo išmėginti jėgas, žaisdami literatūrinę viktoriną. Bibliotekos stende veikiančiomis edukacijomis ir žaidimais susidomėjo per 1 100 mugės lankytojų.

Bibliotekos darbuotojai Knygų mugėje

Kartu su Valstybine lietuvių kalbos komisija organizavome konferenciją „Lietuvių kalba modernėjančiame pasaulyje“, kuri įvyko Lietuvių kalbos dienų proga bei Lietuvos bibliotekų savaitės metu. Konferencijoje dalyvavo apie 90 Regiono bibliotekų darbuotojų. Konferencijoje nagrinėtos aktualios lietuvių kalbos vartojimo problemos, pranešimus skaitė žymūs lietuvių kalbos tyrinėtojai ir žinovai. Teorinę konferencijos dalį papildė net trys praktiniai užsiėmimai, ekskursijos po įvairiakalbę Adomo Mickevičiaus biblioteką, poetinis protmūšis „Atspėk tarmę“.

Konferencijos akimirkos

Tęsėme poeto Adomo Mickevičiaus gyvenimo ir kūrybos populiarinimo veiklas. Pakvietėme istorikus Rimantą Šalną ir Voicechą Piotrovičių diskusijai poeto romantiko gyvenimui aptarti Bibliotekoje ir Šalčininkų savivaldybės viešojoje bibliotekoje.

Diskusijos VAVB momentas

Pradėjome Vilniaus įkūrimo 700-osioms metinėms skirtą renginių ciklą, rengėme parodas, susitikimus su rašytojais, knygų aptarimus. Paminėtinas vaizdo pokalbių ciklas „Pašnekesiai Vilnistikos skaitykloje“ (3 vnt.), kuriame dalyvavo žymūs Vilniaus architektai.

Gegužę Bibliotekos vartotojus – suaugusiuosius ir vaikus, aplankė „Poezijos pavasario“ paukštė, atskridusi į Didžiąją renginių salę ir ant sparnų atnešusi du renginius: 15-ąją poezijos pavasarėlį vaikams, kuriame svečiavosi vaikų poetas Dainius Gintalas, ir suaugusiesiems – „Mėlynas vakaras – ne sau“, kurio programą sukūrė ir atliko aktoriai Dalia Jankauskaitė ir Pijus Ganusauskas bei džiazo muzikantas Vytautas Labutis.

„Poezijos pavasario“ dalyviai

VAVB 2022 m. buvo skaitymo skatinimo programos „Vasara su knyga“ pagrindinė koordinatore – rūpinosi komunikacijos kampanija, ambasadoriaus paieška, prizais. Bibliotekos skaitytojai dalyvauti akcijoje kviešti įvairiais būdais – kvietimais socialiniuose tinkluose, „Facebook žinutėmis“ ir nuotraukomis, reklaminiame skydelyje informaciniame ekrane, plakatais, skirtukais ir kt. Į akciją aktyviai įsitraukė ir kolegos iš Regiono bibliotekų. Šių metų užduotys buvo šios: 1) perskaityti knygą apie žmogaus ryšį su gyvūnu (-ais); 2) Baltijos šalių autoriaus knygą; 3) biografinę knygą; 4) knygą, kurios pavadinimas – vienas žodis; 5) šeimos nario vaikystėje mėgtą knygą. „Vasara su knyga“ iššūkiui užsiregistravo 183 dalyviai; užduotis įveikė 101.

Akcijoje „Tėčiai skaito vaikams“ aktyviai sudalyvavusi Biblioteka pakvietė skaityti rašytoją Justiną Žilinską, aktorį Rimantą Bagdzevičių ir muzikuojantį tėtį Ugnių Raugalą.

Tradiciškai įsiliejome į „Kultūros nakties“ renginius. Bibliotekos programa „Atskleisk bibliotekos rūsių paslaptis“ įtraukta į Vilniaus mieste vykusių renginių žemėlapi ir komunikaciją. Ekursijose po Bibliotekos rūsius ir edukacijose dalyvavo 835 lankytojai. Specialiai šiam renginiui buvo sukurtos garso, vaizdo ir šviesos instaliacijos.

Įsteigti trys nauji klubai – Anglų kalbos klubas jaunimui, Filosofijos klubas ir Jaunųjų programuotojų klubas. Veiklą tęsė Vokiečių kalbos ir Skaitytojų klubai. 2022 m. veikė 5 klubai.

Sukūrėme naujas edukacijas, kurias vedėme Bibliotekoje ir Regione: edukacijas raidos sutrikimų turintiems suaugusiems žmonėms (3 vnt.); „Bibliografinis rašto darbų apipavidalinimas“ (gimnazistams); „Pinhole kamera – pasaulis pro rakto skylutę“ (5-8 klasių moksleiviams); „Cianotipija“, skirtuko knygai siuvinėjimo dirbtuves „Mano žalias knygos draugas“; „Susikurkime kompiuterinį žaidimą“ (6-12 klasių moksleiviams); ASS turintiems vaikams edukacijų ciklą; „Sekliai bibliotekoje“ (Kultūros pasas); edukaciją „Pažintis su virtualia realybe“; edukaciją 1-4 klasių moksleiviams „Slapto radijo bangomis“, parengtą pagal Anjos Portin knygą „Slaptas radijas“ (komandinis-orientacinis žaidimas); „Pažintis su mikrokompiuteriais. Programavimo dirbtuvės“; edukacinę paskaitą „Kelaujantiems į Austriją: įdomybės ir vokiški posakiai“. Mūsų edukatoriaus inicijuotos ir kuruojamos edukacijos „Po pamokų“ („Maker space“), skirtos tarpdisciplininio bendradarbiavimo atviros erdvės kūrėjams ir gamintojams, propaguojantiems DIY (angl. *Do It Yourself* / „Pasidaryk pats“) kultūrą, besidalinantiems žiniomis, turima technika bei įrankiais, tapo itin populiaros ir sulaukė didžiulio moksleivių dėmesio.

Per Kultūros pasą užsakyta edukacijų 75 kartus, į Regioną su edukacijomis išvykta 11 kartų. Įvyko 461 edukacija, edukacijose dalyvavo 7 054 dalyviai.

Viena patraukliausių edukacinių formų 2022 m. buvo ekskursijos. Įvyko 113 ekskursijų.

Parengti edukacinių programų teikimo aprašai pagal Bibliotekos direktorės įsakymu patvirtintą tvarką: edukacinės programos – „Pinhole – lėtosios fotografijos kūrybinės dirbtuvės“; „Mėlyni šviesos paveikslai. Cianotipijos kūrybinės dirbtuvės“; „Pažintis su mikro kompiuteriais. Programavimo dirbtuvės“; „3D modeliavimas pradedantiesiems“; „LEGO dirbtuvės. Pažintis su robotika ir programavimu“; „Edukacija „Fischertechnik“ konstruktoriais“; „Dirbtuvė „Šviečiantys portretai“; „Neužrašytos Vilnijos istorijos“; „Sekliai bibliotekoje“; „Bibliografinis rašto darbų apipavidalinimas“; „Vokiškai kalbančių skaitytojų klubas“; „Slapto radijo bangomis“.

Informacinio raštingumo veiklos

Panaikinus COVID-19 pandemijos apribojimus Biblioteka pakvietė gyventojus į skaitmeninio raštingumo mokymus, siūlydama temas: pradedantiesiems – kompiuterio pradmenys; teksto tvarkymas „Microsoft Word“ programa; paieška internete; elektroninis paštas; ir pažengusiems – teksto tvarkymas „Microsoft Word“ ; skaičiuoklė „Excel“; pristatymų rengimas „PowerPoint“ ir „CANVA“ . Vestos 89 mokymų sesijos: mokymų auditorijoje, darbo vietose ir nuotoliniu būdu. Per ataskaitinius metus mokyti 254 gyventojai.

Skaitytojai pakviesti mokytis skaitmeninio raštingumo ne tik į mokymų auditorijas, tačiau konsultuoti ir aptarnavimo erdvėse – individualiai ir grupėse skaitytojams suteiktos 8 328 konsultacijos.

Skaitmeninio raštingumo mokymų akimirka

Spalio 23 – 30 d. vyko UNESCO pasaulinės MIR savaitės renginiai Lietuvoje. Aktyviai įsijungėme, kvietėme skaitytojus stebėti nuotolines paskaitas, Bibliotekoje vyko knygos „Atsargiai – propaganda“ pristatymas; jaunimo kritiniam mąstymui ugdyti kvietėme žaisti žaidimus „Populistas“, „Pabėgimo kambarys“ ir kt. Šios savaitės renginiai padėjo suprasti MIR svarbą ir reikšmę kiekvieno piliečio gyvenime, paskatino pasitikrinti MIR žinias, elgesį ir atsparumą netikroms naujienoms. Aktyviai dalyvavome Kultūros ministro įsakymu patvirtintos MIR darbo grupės veikloje. MIR programa, kurios tikslas – ugdyti gyventojų informacinį raštingumą.

Biblioteka visiems

Jau pirmosiomis karo dienomis Lietuvos SVB ir AVB asociacijos išplatino bendrą pareiškimą dėl karo pabėgėlių iš Ukrainos aptarnavimo šalies viešosiose bibliotekose. Mūsų

Biblioteka, kaip ir kitos šalies viešosios bibliotekos, savo kanaluose paviešino informaciją apie tai, kad ukrainiečiai Bibliotekoje gali nemokamai gauti skaitytojo pažymėjimą, skolintis leidinius ir naudotis kitomis Bibliotekos paslaugomis, įskaitant naudojimąsi internetu, dalyvavimą renginiuose, edukacijose. Sudarėme ir Bibliotekos interneto svetainėje paskelbėme elektroninių ir garsinių knygų ukrainiečių kalba, kurias galima nemokamai skaityti internete, sąrašą.

2022 m. kovą Bibliotekoje įrengta poilsio erdvė ukrainiečių šeimoms. Čia yra ne tik knygų ukrainiečių kalba, bet ir stalo žaidimų, priemonių spalvinti, piešti. Ši zona sulaukė didelio susidomėjimo ir yra labai mėgstama lankytojų. Atidarymo renginyje dalyvavo Lietuvoje besimokantys ukrainiečiai moksleiviai; vėliau jiems buvo surengta edukacija Kūrybos laboratorijoje „Aplikacijos ant marškinėlių“.

Įgyvendinant bendradarbiavimo sutartį su Formaliojo ir neformaliojo ugdymo pedagogų asociacija (FINUPA) rugpjūčio mėn. organizavome ukrainiečių ir lietuvių vaikų vasaros stovyklą. Joje dalyvavo 60 vaikų iš Ukrainos karo pabėgėlių ir lietuvių remtinių šeimų. Stovyklos dalyviams vedėme ekskursijas po Biblioteką, pristatėme parodas, kvietėme dalyvauti renginiuose, naudotis Bibliotekos paslaugomis, žaidėme žaidimus Kompiuterių klasėje ir Kūrybos laboratorijoje, piešėme Lietuvos ir Ukrainos vėliavas ir kt.

Užmezgėme ryšius ir bendradarbiavome su dienos centru „Šviesa“, jungiančiu apie 70 raidos sutrikimų ir kitų specialiųjų poreikių turinčių žmonių. Rengėme tęsines išvykas į centrą, ten organizavome keturias edukacijas. Dalis dienos centro lankytojų svečiavosi Kūrybos laboratorijoje, čia susipažino su virtualiosios realybės įrenginiu, kitomis edukacijomis.

Edukacijų momentai dienos centre

Bendradarbiavome su Vilniaus globos namais „Lakštingala“, rengėme jiems edukacijas Kūrybos laboratorijoje.

Autizmo spektro sutrikimą turintiems vaikams „Boardmaker“ programa kūre bendravimo kortelių rinkinius.

Kalbantiems lietuvių gestų kalba surinkome, susistemino, atnaujino ir Bibliotekos tinklapyje pateikėme Bibliotekos turimą informaciją (knygų anonsų, renginių ir kt.) priemonių vertimus į lietuvių gestų kalbą. Bendradarbiaudami su Lietuvos kurčiųjų draugija, surengėme 2 renginius – kurčiųjų poezijos knygos „Dvylika skrydžių per gyvenimą“ pristatymą ir skaitymus, seminarą „Internetinės svetainės pritaikymas klausos negalia turintiems žmonėms“.

Inicijavome ir aktyviai dalyvavome projekto „Literatūriniai pasimatymai“ kūrime, kurio tikslas integruoti klausos negalia turinčius asmenis į visuomenę ir mažinti jų socialinę atskirtį.

Periodikos skaitykloje įkūrėme kampelį regėjimo sutrikimų turintiems žmonėms: populiariuome ELVIS (Elektroninių Leidinių Valdymo Informacinė Sistema); iš Lietuvos aklių bibliotekos (dabar – Lietuvos audiosensorinė biblioteka, toliau – LAB) pasiskolinome garsinių ir Brailio raštu knygų; kvietėme naudotis Periodikos skaitykloje esančiais įrenginiais: garsiniu skaitytuvu „Bruno“, leidžiančiu išklaudyti nuskaitytus ir įgarsintus („perskaitytus“) dokumentus, ekrano skaitymo balsu programine įranga „JAWS“, Brailio rašto spausdintuvu su vertimo programine įranga ir lapų įrišimo aparatu bei laminavimo įrenginiu.

Pasirašėme bendradarbiavimo sutartį su LAB, mokėmės naudotis Brailio įrenginiais, konsultavomės su LAB specialistais ir susitarėme, kaip keisimės literatūra, populiarsime ELVIS. Parengėme naudojimosi instrukcijas ir vedėme vidinius mokymus darbuotojams, kaip naudotis Brailio įrenginiais ir teikti konsultacijas.

Teikėme leidinių pristatymo į namus judėjimo negalia turintiems žmonėms paslaugą (4 žmonėms).

Parengėme ir Bibliotekos „Youtube“ kanale paskelbėme skaitmeninio raštingumo mokymų medžiagą „Mokyklos MS Excel savarankiškai“, skirtą judėjimo negalia turintiems žmonėms. Šia mokomąja medžiaga, neišeidamas iš namų, gali naudotis kiekvienas Bibliotekos paslaugų vartotojas, įskaitant ir judėjimo negalia turinčius gyventojus.

Vilniaus regiono bibliotekos sukūrė „Biblioteka visiems“ veiklų ambasadorių tinklą. Atsakingi bibliotekų darbuotojai konsultuodamiesi su VAVB specialistais rengė Savivaldybių viešųjų bibliotekų sensorinius žemėlapius.

Drauge su Neįgaliųjų reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Alytaus m. Jurgio Kunčino viešąja biblioteka surengtas patirtinis renginys „Atrask galimybes su asmeniniu asistentu“.

Dalyvauta „Biblioteka visiems“ sukurtoje Apskričių viešųjų bibliotekų darbo grupių susitikimuose, kurių metu aptartos tolimesnės paslaugų plėtros perspektyvos.

BIBLIOTEKOS METODINĖ VEIKLA REGIONE

Parengėme Parodų ir kitų priemonių 2022 m. planą, kurį sudarė 32 priemonės – įvairios mobiliosios ir virtualiosios parodos iš Bibliotekos fondų, paskaitos, edukacijos, dirbtuvėlės vaikams.

Parodos-edukacijos apie komiksų pasaulį „Devintasis menas“ pristatymas Lentvario miesto bibliotekoje

Organizavome mokymus Regiono bibliotekininkams: „Edukacijos vaikams bibliotekoje“ – Druskininkuose; „3D Modeliavimas“ – Alytuje ir Bibliotekos mokymų centre ir kt.

Regiono bibliotekų tarybos veikla

2022 m. įvyko du Regiono bibliotekų tarybos posėdžiai. Pirmasis tarybos posėdis įvyko Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito viešojoje bibliotekoje. Posėdžio metu buvo aptartos regioninės veiklos aktualijos ir kiti svarbūs klausimai. Antras Regiono bibliotekų tarybos posėdis įvyko Širvintų raj. sav. Igno Šeiniaus viešojoje bibliotekoje, kurio metu kalbėta apie Regiono bibliotekų veiklą, diskutuota Tarybos organizaciniais klausimais.

Vilniaus regiono bibliotekų apdovanojimų „Riešutas“ svečiai

Po šio tarybos posėdžio, įvyko tradiciniai kasmetiniai *Vilniaus*

regiono bibliotekų apdovanojimai „Riešutas“. Apdovanojimai rengti 7-ąjį kartą. Geriausia Vilniaus regiono bibliotekų vadovo apdovanojimas („Graikinis riešutas“) skirtas Alytaus rajono viešosios bibliotekos direktoriui **Aivarui Vyšniauskui**.

Geriausia Vilniaus regiono bibliotekų konkurso „Riešutas 2021“ bibliotekininke išrinkta Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos Vievio m. Lazdynų Pelėdos bibliotekos vedėja **Irena Senulienė**.

Geriausia bibliotekininkų komanda („Lazdyno riešutas“) tapo **Trakų viešosios bibliotekos suaugusių vartotojų skyrius**.

Laimėtojams įteiktos statulėlės, diplomai ir dovanos, kurias įsteigė Lietuvos nacionalinis operos ir baletų teatras, Lietuvos nacionalinė filharmonija ir Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai. Šventinę muzikinę nuotaiką apdovanojimų ceremonijoje kūrė Širvintų meno mokyklos auklėtinių pasirodymai.

Vilniaus regiono bibliotekų tarybos padėka skirta **Vilniaus miesto savivaldybės centrinei bibliotekai**, kuri išskirtiniais renginiais bei iniciatyvomis aktyviai prisideda prie karo pabėgėlių iš Ukrainos kultūrinio ir literatūrinio gyvenimo pajvairinimo Vilniaus mieste.

Dar viena Vilniaus regiono bibliotekų tarybos padėka skirta **Alytaus Jurgio Kunčino viešajai bibliotekai** už atnaujintos tarpbibliotekinio abonemento (TBA) paslaugos proveržį 2022 metais.

„Riešutas 2022“ diplomai

„Riešutas 2022“ apdovanojimai buvo plačiai pristatyti portaluose „Etaplius“, „Alytusplus“ bei regiono portaluose.

Kvalifikacijos kėlimo organizavimas

2022 m. vyko kvalifikacijos kėlimo renginiai skirti savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistams, mokyklų bibliotekininkams, VAVB darbuotojams (vidiniai). Mokymai finansuoti iš bibliotekos biudžeto, Lietuvos kultūros tarybos iš dalies finansuotų projektų, kiti mokymai organizuoti bendradarbiaujant su Vilniaus visuomenės sveikatos biuru, Valstybine Lietuvių kalbos komisija. 2022 m. Biblioteka organizavo 27 kvalifikacijos kėlimo renginius, kuriuose dalyvavo 1 306 bibliotekų specialistai.

2022 m. atnaujinta informacija apie bibliotekos lektorius bei jų programas, buvo atliktas organizuojamų mokymų kokybės vertinimas.

Parengtos 3 kvalifikacijos kėlimo poreikių analizės: mokyklų bibliotekų specialistų, savivaldybių viešųjų bibliotekų ir VAVB specialistų. Šie tyrimai ypač svarbūs rengiant būsimą 2023 m. kvalifikacijos kėlimo planą.

Veiklos tyrimai

Vilniaus regiono VB darbuotojų užsienio kalbų įgūdžiai ir tobulinimosi neformaliojo švietimo srityje poreikis 2022 m. Apklauso tikslas – išsiaiškinti Vilniaus regiono viešųjų bibliotekų darbuotojų užsienio kalbų įgūdžius ir tobulinimosi neformaliojo švietimo srityje poreikį. Detaliau galite susipažinti čia:

<https://amb.lt/regionas/data/public/uploads/2022/12/vilniaus-regiono-vb-darbuotoju-apklauso-ataskaita-2022.pdf>

VAVB atliko Vilniaus regiono mokyklų bibliotekininkų apklausa, kuria siekė išsiaiškinti Vilniaus regione dirbančių mokyklų bibliotekininkų darbo sąlygas, profesinio tobulėjimo poreikius ir galimybes. Detaliau susipažinti galite čia:

<https://amb.lt/regionas/data/public/uploads/2023/01/dokumentai-vilniaus-regiono-mokyklu-bibliotekininku-apklauso-analize-2022.pdf>

Siekiant parengti kokybišką 2023 metų mokymų planą, buvo parengta Vilniaus regiono SVB darbuotojų kvalifikacijos kėlimo poreikio apklausa. Joje dalyvavo visų 13 Vilniaus regiono (Vilniaus ir Alytaus apskričių) savivaldybių viešųjų bibliotekų vadovai ir jų pavaduotojai. Detaliau susipažinti galite čia:

<https://amb.lt/regionas/data/public/uploads/2023/01/dokumentai-vilniaus-regiono-svb-darbuotoju-2023-m.-kvalifikacijos-kelimo-poreikis-ataskaita.pdf>

VAVB atlikta apklausa „Ar žinote apie Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje veikiančius klubus?“ Šios apklauso tikslas – nustatyti VAVB vartotojų suinteresuotumą lankytis VAVB klubuose, tokių klubų poreikį bei pageidaujamas klubų sritis.

KOMUNIKACIJA

Ryšiai su visuomene

„Vasara su knyga 2022“ startas

aktualijas, skaitytojų aptarnavimo naujoves, pristatytos naujos paslaugos ir produktai, operatyviai atnaujinama informacija svetainėje ir jos polapiuose, skiltyje „Naujienos“ sukurti ir publikuoti 162 informaciniai pranešimai, interviu ir pan. VAVB interneto svetainėje 2022 m. buvo 81 539 virtualūs apsilankymai.

„Facebook“ ir „Instagram“ socialiniuose tinkluose skelbta reguliari informacija apie biblioteką, augo sekėjų skaičius: „Facebook“ tinkle 2022 m. sausį biblioteka turėjo 8 033 sekėjus, o 2022 gruodį – 8 677 sekėjus. Instagrame atitinkamai 1015/1281. Bibliotekos „Facebook“ paskyroje 2022 m. buvo lankytasi 41 940 kartų, Instagrame – 15 250 kartų. „Facebook“ paskyroje buvo skelbti 523 įrašai, „Instagram“ – 104.

Buvo parengti ir žiniasklaidai išplatinti 9 spaudos pranešimai apie biblioteką. Visas pranešimų spaudai monitoringas yra skelbiamas adresu <http://ziniasklaida.amb.lt/>.

Buvo sukurta bibliotekos naujienų prenumeravimo sistema (*MailerLite*) ir leidžiamas naujienlaiškis skaitytojams. Sukurti ir išsiųsti 7 naujienlaiškiai. Gruodžio naujienlaiškį prenumeravo 112 žmonių.

Metų pabaigoje bibliotekos „Youtube“ paskyra turėjo 203 sekėjus, įkelti 33 vaizdo įrašai, lankytasi 2 853 kartus. 2022 metų rudenį buvo sukurta bibliotekos paskyra socialiniame tinkle „TikTok“.

Buvo įgyvendintos šios komunikacijos kampanijos:

- **Knygos pristatymo konkurso komunikacija**

2022 m. buvo įgyvendintos įvairios komunikacijos kampanijos, sulaukusios susidomėjimo ir prisidėjusios prie didesnio bibliotekos socialinių tinklų platformų lankomumo, dalyvavimo konkursuose bei naujienų sklaidos.

Bibliotekos svetainė. Interneto svetainėje visus metus reguliariai komunikuota apie bibliotekos veiklos

„Istoriniai pasimatymai“ reklaminė

Biblioteka prisijungė prie Apskričių viešųjų ir Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijų organizuojamo „Knygų pristatymo konkurso“. Deleguoti bibliotekos atstovai įsitraukė į konkurso organizavimą, informacija skelbta bibliotekos informaciniuose kanaluose, ją dalintasi su visomis Regiono bibliotekomis.

- **Nacionalinės bibliotekų savaitės komunikacijos akcija**

Aktyviai komunikuota kviečiant bibliotekos skaitytojus, Regiono bibliotekų specialistus prisijungti prie kasmetinės „Bibliotekų savaitės“ renginių. Kadangi 2022 m. „Bibliotekų savaitė“ buvo skirta kalbėti apie tvarumą, VAVB pristatė savo „Tvarumo deklaraciją“ (direktorės Emilijos Banionytės pranešimas „Ar bibliotekai reikalinga Tvarumo deklaracija?“ tarptautinėje konferencijoje „Tvari biblioteka“, Jurbarko r. SVB), buvo organizuotos tvarios edukacijos, knygų pristatymai, virtualios ir fizinės parodos bibliotekoje apie ekologiją, klimato kaitą. „Bibliotekų savaitės“ metu kviesta dalyvauti drauge su Valstybine lietuvių kalbos komisija organizuotoje konferencijoje „Lietuvių kalba modernėjančiame pasaulyje“, kurioje aktyviai dalyvavo Vilniaus regiono bibliotekininkai.

- **Projekto „Istoriniai pasimatymai“ komunikacijos kampanija**

2022 m. liepos mėnesį pristatyta mobilioji programėlė „Istoriniai pasimatymai“, parengta laimėjus Lietuvos kultūros tarybos finansuotą projektą „Istoriniai pasimatymai“. Pristatant projektą, skirtą būsimam Vilniaus 700-ajam gimtadieniui buvo rengti pranešimai spaudai, vaizdo instrukcijos (adresu: <https://youtu.be/d5UdvBK1uUk>), organizuota pristatomoji ekskursija po Vilniaus senamiestį.

- **„Tvarumo popietės“ renginių komunikacijos kampanija**

VAVB pirmą kartą organizavo „Prisijaukinant tvarumą: popietės bibliotekoje“, į kurias kvietė prisijungti bibliotekos kolektyvą, skaitytojus ir visuomenines organizacijas. Dviejų dienų popietėse vyko diskusija „Knygos vertė: kaita erdvėje ir laike“, buvo galima įsigyti knygų iš skaitytų knygų knygynų „Juodas šuo“, „Pelėdų knygos“, sendaikčių parduotuvės „Mikis“, veikė knygų apie tvarumą ir „Pasidaryk pats“ parodos iš bibliotekos fondų bei Mainų lentynos. Veikė bibliotekos arbatinė „Šermukšnynė“, svečiavosi aplinkosauginė iniciatyva „Kita forma“ ir atliekų tvarkymo organizacija „Žalioji taška“, vyko tvarios edukacijos.

- **#Kalėdosbibliotekoje renginių komunikacija**

Tradiciškai Biblioteka pasitikdama kalėdinį laikotarpį, šventiška nuotaika kvietė savo skaitytojus. Bibliotekos pagrindinė eglė Abonemente buvo puošta tvariais, iš natūralių medžiagų mokinių pagamintais žaisliukais. Dar vieną eglę biblioteka įžiebė kieme. Šventiniu laikotarpiu biblioteka kvietė skaitytojus susipažinti su knygų parodomis, Biblioteka dovanojo knygų skirtukus su bibliotekininkų palinkėjimu bei autografu. Nuo gruodžio 12 d. iki gruodžio

23 d. darbuotojai kvietė skaitytojus prisėsti arbatos pertraukėlei, Vaikų bibliotekoje veikė kalėdinis paštas.

Vidinė komunikacija

2022 m. buvo sukurta ir išplatinta 18 naujienlaiškių bibliotekos darbuotojams. Atnaujintas naujienlaiškio darbuotojams dizainas. Vidiniame darbuotojų tinklaraštyje reguliariai talpinta informacija aktualiais bibliotekininkams klausimais.

Bibliotekos darbuotojams suorganizuotos 4 išvykos-ekskursijos į kitas Vilniaus bibliotekas. Gruodžio mėnesį darbuotojai buvo aktyviai įsitraukę į šventinį žaidimą „Atspėk kolegą. Advento kalendorius“.

Komunikacija Regione

Regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistams buvo parengta ir įgyvendinta mokymo programa „Bibliotekos komunikacija: galimybės ir iššūkiai“ bei prarasti nuotoliniai mokymai. Taip pat suburta VAVB kolegų darbo grupė, kuri aptarusi svetainės dizainą ir funkcionalumą, sukūrė Regiono bibliotekų tinklaraštį (adresu <https://regiononaujienos.amb.lt/>).

Tinklaraštis oficialiai pristatytas mokymų metu iki šiol aktyviai pildomas.

Vilniaus regiono bibliotekų tinklaraščio mokymai

Bendradarbiavimas

Tęsėme bendradarbiavimą su Valstybine lietuvių kalbos komisija, Vilniaus Algirdo, Vilniaus Broniaus Jonušo, Vilniaus Naujosios Vilnios ir Vilniaus Karoliniškių muzikos mokyklomis, Vilniaus Vytauto Didžiojo ir Vilniaus Šv. Kristoforo gimnazijomis, kt.; organizavome įvairius renginius. Bibliotekoje vyko integruotos pamokos, meninio skaitymo, skaitovų, muzikos ir kt. moksleivių konkursai. Didžiąją Bibliotekos eglę papuošė Vilniaus miesto Advento ir Kalėdų vaikų tautodailės konkurso dalyvių „Leliumoj“ žaislai.

Kartu su Vilniaus etninės kultūros centru pakvietėme skaitytojus į festivalio „Skamba skamba kankliai“ koncertus Bibliotekoje.

Su Lietuvos kurčiųjų draugijos Vilniaus skyriumi surengėme kurčiųjų poetų kūrybos pristatymą. Bendradarbiauta su Lietuvos gestų kalbos vertėjų centru.

Bibliotekos erdves suteikėme partnerių projektų įgyvendinimui: įvyko Lietuvos valstybinio simfoninio orkestro programos „Roko baladės“, „Porgis ir Besė“ koncertai (2 koncertai), „Kristupo festivalis 2022“ (8 koncertai) ir kt. Nuomavome patalpas visuomeninėms organizacijoms ir kitoms įstaigoms.

„Kristupo festivalis 2022“

Bendradarbiaujame su įvairiais TV kanalais, kvietėme kurti laidas Bibliotekoje. Bibliotekos komanda dalyvavo Laisvės TV X laidoje „Antanas nori būti bibliotekininku“, <https://www.youtube.com/watch?v=cZH28DxpT7I>, kuri nufilmuota mūsų Bibliotekoje.

Laidos stop kadras

PERSONALAS

2021 m. gruodį, įvykus VAVB struktūros reformai, centrai buvo pavadinti skyriais. Pakoreguotos skyrių struktūros, peržiūrėtos darbuotojų funkcijos, atnaujinti darbuotojų pareigybių aprašymai ir kiti dokumentai. Pakeista vyriausiųjų bibliotekininkų pareigybės paskirtis – vadovauti priskirtai specialistų grupei, kartu su skyrių vadovais rengti grupės planus ir juos įgyvendinti.

Biblioteką paliko šeši, o pradėjo dirbti 10 naujų darbuotojų. Praėję adaptaciją, kolegos įsiliejo į bendrą veiklą.

PROJEKVINĖ VEIKLA

Nacionaliniai projektai

2022 m. sėkmingai įgyvendintas Lietuvos kultūros tarybos finansuotas projektas „Šeimadieniai“ (11 000 €). Nufilmuota Bibliotekos šeimadienių reklama. Įvyko 20 šeimadienių.

Šeimadienio akimirkos

Liepos 1 d. baigtas 2021 m. prasidėjęs projektas „Istoriniai pasimatymai“, sėkmingai paleista mobilioji programėlė. Gautas Lietuvos kultūros tarybos finansavimas ir sėkmingai įgyvendintas projektas „Bibliotekos – autorystės ambasados“ (6000€). Įgyvendinant šį projektą buvo parengta metodinė-praktinė priemonė „Autorinių teisių ir gretutinių teisių apsaugos skatinimo praktinė priemonė bibliotekininkams, 2022“.

Finansavimas gautas projektams: „Skaityk lengvai“, „Intymu. Kūryba sau ir saviesiems. Egodokumentai“, „Skaitymo festivalis'23“. Gautas LATGA finansavimas „Koncertai Adomo Mickevičiaus bibliotekoje“, kurie bus įgyvendinami 2023 m.

Tarptautiniai projektai

2022 metais laimėtas „Nordplus“ projektas „Culture education – key to adult integration“ (partneriai Tartu viešoji biblioteka (Estija) ir Gulbenės regioninė biblioteka (Latvija)). Projekto veiklos pradėtos 2022 m. rugsėjo mėn. mobilumo vizitu Tartu, kiti vizitai numatyti 2023 m. vasario mėn. Gulbenėje, balandžio mėn. Vilniuje.

VAVB kartu su kitomis bibliotekomis yra tarptautinio projekto „LibOCS: University libraries strengthening the academia-society connection through citizen science in the Baltics“ (liet. „Universitetų bibliotekos, stiprinančios akademinės bendruomenės ir visuomenės ryšį per pilietinį mokslą Baltijos šalyse“) asocijuota partnerė.

2022 m. vykdyta užsienio partnerių paieška „Nordplus“ projektui „Library for all“.

Bibliotekos darbuotojai dalyvavo tarptautiniuose renginiuose: kasmetiniame IFLA kongrese Dubline (Airija), tarptautiniame „Springer Nature“ patariamąsios tarybos susitikime Atėnuose (Graikija), „Europa-Forum Wachau“ konferencijoje Kremso universitete (Austrija), Kroatijos Bjelovaro miesto Petaro Preradovičiaus bibliotekoje.

Toliau palaikyti ryšiai su tarptautinių projektų „Eurodesk“ bei „My Green Identity“ partneriais – dalyvauta nuotoliniuose susitikimuose ir kūrybinėse dirbtuvėse.

INVESTICINIO PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS IR KITOS ŪKINĖS VEIKLOS

2022 metais svarbus tvarkybos darbų projekto „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų Trakų g. 10, Vilniuje, kapitalinis remontas“ įgyvendinimas. Projekto vienas etapas baigtas rugsėjo 15 d. Buvo pakeisti bibliotekos A, B ir C korpusų langai, lauko palangių skardos, restauruotos vidinės palangės. Taip buvo užbaigtas investicinio projekto pirmas etapas. Antras etapas prasidėjo sudarius viešųjų pirkimų komisiją statybos rangos darbams pagal UAB „Maspro“ parengtą „Kultūros paskirties statinių (unikalus Nr. 1094-0387-7010, unikalus Nr. 1094-0387-7022, unikalus Nr. 1094-0387-7052) Trakų g. 10, Vilniuje, kapitalinio remonto projektą“.

Bibliotekos patalpos didelės ir jas eksploatuojant iškildavo problemų: trūko vandentiekio vamzdžiai, byrėjo čerpės, prakiuro stoglangio sandarinimo juostos, sunkėsi vanduo rūsiuose, bet specialistai operatyviai šalino padarinius.

Įgyvendindami Tvarumo deklaraciją, organizavome tvarumo akcijas. Kieme įrengtas namelis atliekų rūšiavimui ir perdavimui perdirbėjams.

Toliau vykdėme Kultūros ministerijos priskirtą funkciją – dovanojamų leidinių priėmimą, saugojimą, paskirstymą ir išvežiojimą Lietuvos apskričių ir savivaldybių bibliotekoms. Buvo priimti 8 925 leidiniai. Tarp jų išsiskiria knygos žydų tematika (8 pavadinimai); Rašytojų sąjunga dovanojo užsienio autorių verstų į lietuvių kalbą knygų (3 pavadinimai); ištikimas dovanotojas Lietuvos Nepriklausomybės Akto signatarų klubas šiemet dovanojo 1 739 knygas (4 pavadinimai). Toliau bendradarbiauta su žurnalų „Kultūros barai“ ir „Mano ūkis“ leidėjais.

KITA VEIKLA

Biblioteka dalyvavo įvairių konsorcių, draugijų, asociacijų veikloje:

- Lietuvos bibliotekų taryba (tarybos pirmininkė yra E. Banionytė);
- Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos (AVBA) narė (E. Banionytė buvo pirmininke iki 2022 m. gegužės mėn.);
- Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos (LMBA) narė (E. Banionytė buvo pirmininke iki 2022 m. kovo mėn.);
- EIFL (Electronic Information for Libraries) narė (E. Banionytė yra valdybos pirmininkė);
- Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) narė.

VEIKLOS KRYPTYS 2023 M.

Vadovaudamiesi strateginiais veiklos dokumentais planuojame:

- tobulinti esamas ir kurti naujas fizines ir el. paslaugas, pritaikytas įvairaus amžiaus ir socialinių grupių žmonėms;
- vykdyti investicijų projekto „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos pastatų Trakų g. 10, Vilniuje, kapitalinis remontas“ įgyvendinimą;
- stiprinti horizontalius ir vertikalius kultūrinius ryšius, prisidėti prie tarptautinio, nacionalinio, regioninio kultūrinio bendradarbiavimo programų ir priemonių įgyvendinimo: Medijų ir informacinio raštingumo, 2021–2030 m. Kultūros ir kūrybingumo plėtros programos Pažangos priemonės „Istorinės atminties komunikacijos turinio ir formų aktualizavimas“, „Socialinis receptas“, Skaitymo skatinimo programos 2022–2024 m. veiksmų plano, EIFL Generalinės Asamblėjos Bibliotekoje renginių. Bendradarbiauti su Finansų ministerija ir įgyvendinti interaktyvaus stendo vaikams, ugdančio finansinį raštingumą, sklaidą Regiono bibliotekose;

- užtikrinti TBA paslaugos įgyvendinimą Vilniaus bei Alytaus regiono bibliotekų tinkle, vykdant VAVB, kaip regioninio TBA koordinatoriaus, funkcijas;
- minėti istorines, atmintinų datų ir žymių jubiliejų datas pagal iš anksto sudarytą planą;
- skirti renginių ciklus Adomo Mickevičiaus gimimo 225-osioms metinėms ir Vilniaus įkūrimo 700-mečiui;
- fondą papildyti ne mažiau kaip 10 tūkst. fiz. vnt. naujų dokumentų, iš fondo pašalinti ne mažiau 10 tūkst. fiz. vnt.;
- ne mažiau kaip 80 proc. šių leidinių dislokuoti atviruose fonduose;
- atlikti Meno fondo patikrą bei surinkti duomenis fondo panaudos analizei (29 tūkst. fiz. vnt.);
- dalyvauti „Pelloplast“ tyrime. Pastoviai tikrinti ne mažiau kaip 130 pav. (260 fiz. vnt.) dokumentų būklę;
- optimizuoti Bibliotekos fondus ir parengti kapitaliniam remontui: vykdyti kasdienes darbo su fondais veiklas (patikra, perskirstymas, perdavimas, atrinkimas nurašymui ir t.t.) su atvirųjų bei uždarytųjų fondų dokumentais (daugiau kaip 400 tūkst. fiz. vnt.) ir vykdyti fondų perdiskavimą (ne mažiau kaip 26 tūkst. fiz. vnt.);
- didinti Bibliotekos Atminties kolekcijų pasiekiamumą skaitytojams: tvarkyti Atminties fondus, toliau skirstant į rinkinius (autografuoti leidiniai, išėivijos kolekcija ir kt.) ir juos pristatyti skaitytojams virtualiuose pristatymuose (ne mažiau 4 pristatymų);
- Retų leidinių skaitykloje pertvarkyti Atminties fondų ekspoziciją;
- Adomo Mickevičiaus skaitykloje pertvarkyti Mickevičianos ekspoziciją;
- vykdyti skaitmeninimo darbus: 1. skaitmeninti bibliotekos fondo dokumentus, kurių skaitmeninius vaizdus planuojama paskelbti e-paveldo svetainėje ir/arba jie bus saugomi Bibliotekos skaitmeniniame archyve – nemažiau 100 objektų. Prioritetas – knygos ir kiti dokumentai, esantys Vilnistikos kolekcijoje; 2. bendradarbiauti su Vilniaus ir Alytaus regiono bibliotekomis: teikti dokumentų skaitmeninimo paslaugas, konsultuoti, teikti informaciją. Numatyta bendradarbiauti su 8 bibliotekomis (62 proc.). 2023 m. planuojame dar įtraukti 2 regiono bibliotekas; 3. skaitmeninti objektų vaizdus, skirtus bibliotekos fondo viešinimui (parodoms, katalogams, leidiniams iliustruoti). Planuojama paruošti ne mažiau 4 500 vaizdų;
- dalyvauti bibliotekos ir bibliotekos paslaugų viešinimo darbuose: viešinti Atminties fondų dokumentus bibliotekos erdvėse, virtualiose bei stendinėse parodose;

parengti virtualią parodą „Nušvitusi dulkė: Mykolo Vaitkaus gyvenimas ir kūryba. Skirta 140-osioms gimimo metinėms“;

- tęsti bendradarbiavimą su Regiono bibliotekomis, teikti metodines konsultacijas savivaldybių viešųjų bibliotekų ir mokyklų bibliotekininkams, įgyvendinti 2023 m. kvalifikacijos tobulinimo planą;

- skleisti daugiau informacijos apie mokymų turinį. Informaciniuose pranešimuose apie vykstančius mokymus pateikti detalesnę informaciją apie mokymų turinį, lektorius. Apie būsimus mokymus informuoti ne tik bibliotekų vadovus, bet ir darbuotojus, taip užtikrinant galimybes greičiau užsiregistruoti į tam tikrus mokymus;

- siekiant apmokyti tolimesniuose rajonuose esančius specialistus, vykdyti nuotolinius mokymus, taip suteikiant galimybę kelti kvalifikaciją;

- priklausomai nuo finansinių sąlygų, organizuoti daugiau kokybiškesnių išvažiuojamųjų mokymų į rajonus bei Regiono mokyklas;

- dalyvauti Regiono bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programose: atnaujinti ir parengti mokymų programas; dalyvauti naujos programos, skirtos Tvarumo temai rengime; vesti seminarus, edukacijas, skaityti pranešimus Regiono bibliotekininkams. Pravesti nuotolinius ir auditorinius mokymus Regiono bibliotekų darbuotojams;

- parengti metodines priemones Regiono tinklalapiui.

Pagal VAVB skyrių ataskaitų tekstus 2022 metų veiklos ataskaitą parengė Andromeda Žandaravičienė, direktorės pavaduotoja.

Nuotraukos iš VAVB archyvo.